

**Promocja czytelnictwa
w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej
im. Marii Grzegorzewskiej w Zielonej Górze
w roku szkolnym 2021/2022**

W roku szkolnym 2021/2022 Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Marii Grzegorzewskiej w Zielonej Górze podejmowała szereg inicjatyw zmierzających do promocji czytelnictwa oraz rozwijania kompetencji czytelniczych dzieci i młodzieży. Realizacja tych działań przebiegała zgodnie ze wskazaniem rekomendowanymi w tym okresie przez Głównego Inspektora Sanitarnego, a więc przyjmowała również formę online.

Od momentu wybuchu pandemii koronawirusa poszerzyliśmy zasoby cyfrowe, dostępne na stronie www.pbw.zgora.pl, chcąc wspomóc nauczycieli nie tylko w pracy zdalnej z uwzględnieniem technik i narzędzi nauczania na odległość, ale także w procesie nauczania stacjonarnego. Efektem są tablice wirtualne i quizy literackie, których zasób stopniowo powiększamy. Niewątpliwie dla osób zainteresowanych tematyką najbardziej przydatną będzie tablica wirtualna *Promocja czytelnictwa*, stanowiąca kolekcję linków do serwisów z ofertą metod, narzędzi i gotowych zasobów, dzięki którym nauczyciele mogą inspirować swoich uczniów do ciekawych wyborów lekturowych. Aby ułatwić naszym odbiorcom szybki dostęp do materiałów i informacji obejmujących zagadnienia popularyzacji czytania, proponujemy podstronę *Promocja czytelnictwa*.

Korzystając z możliwości, jakie daje zastosowanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, zachęcamy do zmierzenia się ze swoją wiedzą literacką poprzez rozwiązywanie quizów. W internetowym serwisie Quizme utworzono profil Biblioteki, na którym opublikowane zostały nasze propozycje tej intelektualnej rozrywki. Większość stanowią quizy literackie oraz upowszechniające wiedzę na temat bibliotek, dostępne na stronie internetowej PBW i naszym fanpage'u:

- ✓ *Balladyna – quiz dla miłośników literatury;*
- ✓ *Cyprian Kamil Norwid – życie i twórczość;*
- ✓ *Krzysztof Kamil Baczyński – quiz o życiu i twórczości poety pokolenia Kolumbów;*
- ✓ *Leopold Tyrmand – quiz dla miłośników literatury;*
- ✓ *Stanisław Lem – życie i twórczość;*
- ✓ *Quiz literacki Szczęśliwa trzynastka;*
- ✓ *Tadeusz Rożewicz – życie i twórczość;*
- ✓ *Tydzień Bibliotek w Polsce.*
- ✓ *Krzysztof Kamil Baczyński – quiz o życiu i twórczości poety pokolenia Kolumbów;*
- ✓ *Moralność pani Dulskiej” – dramat Gabrieli Zapolskiej*
- ✓ *Ciekawostki o bibliotekach.*

Wybór tematyki wiąże się z ogłaszaniem przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej rokiem danego pisarza, lekturą w ramach Narodowego Czytania, bądź innym ważnym wydarzeniem, które inspirowało nauczycieli bibliotekarzy PBW w Zielonej Górze do podejmowania okolicznościowych działań. Często przyjmowały one formę kompleksowej aktywności

na rzecz popularyzacji obchodów roku danego twórcy poprzez organizację wystawy ze zbiorów PBW, tematycznego zestawienia bibliograficznego oraz spotkania literackiego. Spotkania te są ważnym, cyklicznym punktem naszej działalności w obszarze promowania czytelnictwa oraz rozwijania zainteresowania rodzimą literaturą piękną. Zapraszamy wówczas wykładowców, przybliżających sylwetkę wybranego twórcy. Warto wymienić kilka z wielu tytułów dotychczasowych wykładów: *Odkrywanie Tuwima*; *Sławomir Mrozek: o sobie, o nas*; *Piekła i raje Marka Hłaski*; *Joseph Conrad – nasz współczesny*; *Sowie zagadki. Jak czytać wiersze Zbigniewa Herberta?*; *Olgi Tokarczuk światy wyobrazone*. 18.11.2021 r. odbyło się spotkanie literackie online *Nie tylko konie apokalipsy i ptaki grozy... Zwierzęta w życiu i twórczości Krzysztofa Kamila Baczyńskiego*. Przedsięwzięcie zorganizowano w ramach obchodów Roku Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w uznaniu zasług dla polskiej sztuki, polskiej niepodległości i polskiej kultury. Wykład stał się przyczynkiem do osobistej analizy życiorysu i twórczości tego znakomitego poety.

Okazją do zintensyfikowania naszych działań na rzecz popularyzacji czytelnictwa jest obchodzony w dniach 8-15 maja Tydzień Bibliotek w Polsce. XIX Ogólnopolski Tydzień Bibliotek pod hasłem *Biblioteka – świat w jednym miejscu* zainaugurowała wystawa *Magiczny świat literatury dla dzieci*. Skupiliśmy się na prezentacji polskiej i światowej literatury, której adresatami są dzieci. Chcemy podkreślić, że w PBW w Zielonej Górze gromadzimy nie tylko lektury szkolne, ale też atrakcyjną wydawniczo lirykę i prozę dla najmłodszych czytelników. W ten sposób wspomagamy nauczycieli, pedagogów, psychologów oraz rodziców w procesie wychowania lubuskich przedszkolaków i uczniów.

Podobny cel przyświecał nam podczas spotkań dla grup przedszkolnych pod hasłem *Zaczarowany świat kamishibai*, organizowanych w ramach Tygodnia Bibliotek w Polsce. Nasi nauczyciele bibliotekarze mogli sprawdzić swoje zdolności aktorskie, czytając wybrane z bibliotecznych zbiorów bajki w formie teatrzyku kamishibai. Była to również okazja do ciekawych rozmów na temat prezentowanych treści i wspólnych zabaw z maluchami.

Inne, tradycyjne formy promocji czytelnictwa, to lekcje w ramach edukacji czytelniczej i medialnej, których celem jest, między innymi, zapoznanie z wartościowymi tekstami literackimi oraz rozbudzanie w młodych Lubuszanach czytelniczej pasji. Zajęcia prowadzone przez naszych nauczycieli w PBW, w miejskich przedszkolach i szkołach, cieszą się dużą popularnością, a nasza oferta się poszerza. Podczas lekcji nauczyciele bibliotekarze stosują wybrane narzędzia z obszaru TIK, żeby zorientowaną obecnie na tę formę aktywności młodzież, „zarazić” (np. poprzez samodzielne tworzenie memów internetowych) ideą popularyzowania czytelnictwa.

Propagujemy również biblioterapeutyczną wartość literatury dziecięcej poprzez zajęcia o tym charakterze, w których, w tym roku szkolnym, uczestniczyły przedszkolaki i uczniowie młodszych klas szkół podstawowych. Warto wymienić przykładowe: *Kuferek pełen baśniowych fantazji z wykorzystaniem baśni Hansa Christiana Andersena*; *Dlaczego marzenia? Stań się jak motyl...*; *Brzydkie kaczątko*. Biblioterapia jest dla nas dziedziną, którą staramy się wciąż zgłębiać, wdrażać i popularyzować wśród naszych odbiorców.

Wspólnie z innymi nauczycielami tworzymy na terenie naszej instytucji sieć współpracy i samokształcenia nauczycieli *Terapeutyczna wartość literatury – zajęcia edukacyjne z wykorzystaniem biblioterapii*. Pomysłami na ciekawe inicjatywy czytelnicze dzielimy się także z nauczycielami lubuskich szkół podczas spotkań *Sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli bibliotekarzy*. Istotnym czynnikiem partnerskiego wsparcia jest również udział naszej Biblioteki w *Narodowym Programie Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025*, który realizuje Ministerstwo Edukacji i Nauki, jako placówki współpracującej z przedszkolami i szkołami podczas planowania zakupu książek i wzajemnej wymianie informacji o wydarzeniach promujących czytelnictwo.

Podpisane w ubiegłych latach partnerskie porozumienia o współpracy z licznymi instytucjami oświatowymi w zakresie wspierania wielokierunkowej aktywności dziecka poprzez organizację warunków sprzyjających nabywaniu doświadczeń w fizycznym, emocjonalnym, społecznym i poznawczym obszarze jego rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem upowszechniania czytelnictwa oraz rozwijania kompetencji czytelniczych wśród dzieci, zobowiązują nas do podejmowania inicjatyw w tym zakresie. Promujemy więc ideę wczesnego rozbudzania czytelniczej pasji, odwiedzając przedszkola, zapraszając na zajęcia biblioteczne uczniów z lubuskich szkół, wypożyczając wystawy, propagując na stronie internetowej Biblioteki konkursy czytelnicze, akcje i kampanie społeczne. Przykładem tego typu działań jest popularyzacja ogólnopolskiej kampanii „Mała książka - wielki człowiek”, przypominającej o korzyściach wynikających ze wspólnego, rodzinnego czytania już od pierwszych miesięcy życia dziecka.

Z myślą o najmłodszych stworzyliśmy kącik czytelniczy. Kolorowy – zaopatrzony w bezpieczne dla dzieci sprzęty – *Kącik Małego Czytelnika* to przestrzeń specjalnie wyznaczona dla małego dziecka, które towarzyszy dorosłym podczas odwiedzin w PBW. Pocięchy naszych czytelników mogą wtedy ciekawie spędzić czas przy lekturze popularnych książeczek dla dzieci.

Naszą pasję do promowania czytelnictwa eksponujemy również podczas corocznego Forum Bibliotek Szkolnych Województwa Lubuskiego. Celem VIII Forum pod nazwą *Czytanie ma sens. Książka uczy, bawi, wychowuje...*, odbywającego się 29.11.2021 r. w formule online, było poznanie historii i czasów obecnych książek zakazanych oraz zagadnień związanych z prowadzeniem sieci współpracy i samokształcenia *W terapeutycznym świecie literatury: z doświadczeń w koordynowaniu sieci współpracy i samokształcenia*. Uczestnicy mieli również okazję zapoznać się z bogatą ofertą akcji, inicjatyw, projektów oraz konkursów czytelniczych.

Promocja literatury pięknej i zachęcanie do sięgania po wystawione publikacje odbywa się też poprzez wystawy. Warto wspomnieć choćby o wrześniowej ekspozycji *Życie i twórczość Gabrieli Zapolskiej*, zorganizowanej w ramach Narodowego Czytania. Biblioteka rokrocznie włącza się w akcję, której podstawowym celem jest popularyzacja czytelnictwa, zwrócenie uwagi na potrzebę dbałości o polszczyznę oraz wzmocnienie poczucia wspólnej tożsamości. We wrześniu 2021 roku, zachęcaliśmy odbiorców Narodowego Czytania do lektury *Moralności Pani Dulskiej*. Pozostałe wystawy, które w roku szkolnym 2021/2022 promowały czytelnictwo i literaturę to: *Czytanie ma sens. Książka uczy, bawi, wychowuje...*; *Planeta Stanisław Lem*; *2022 Rokiem Brunona Schulza*.

Prezentacja zbiorów Biblioteki to również eksponowanie nowości w Wypożyczalni i Czytelni, w tym pozycji z literatury pięknej. Recenzje, rekomendowanych przez naszych nauczycieli bibliotekarzy, książek można znaleźć w zakładce *Polecamy* na stronie internetowej PBW, w kwartalniku *Guliwer* oraz posłuchać w audycjach radiowych *News pedagogiczny* w Akademickim Radiu Index. Podczas jednej z takich audycji, w odniesieniu do sytuacji w Ukrainie, promowaliśmy zakupione w marcu 2022 roku książki dla dzieci z serii *Wojny dorosłych – historie dzieci*, których wspólna lektura z uczniami może stanowić wstęp do rozmów oraz prowadzenia zajęć w szkole na temat wojny i uchodźstwa, a także wspomóc integrację szkolną dzieci polskich z ukraińskimi.

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Marii Grzegorzewskiej od wielu lat jest orędownikiem idei bookcrossingu. Prowadzimy akcje uwalniania książek dla dorosłych czytelników oraz dla dzieci i młodzieży. To przedsięwzięcie, nagłośnione 14 czerwca, w *Święto Wolnych Książek*, ma u nas już swoich stałych odbiorców. Z kolei 24 czerwca 2022 r. wszyscy odwiedzający Bibliotekę mieli możliwość pozyskania ciekawych pozycji do domowej biblioteczki w ramach akcji *Książka na św. Jana*. W dniu imienin polskiego poety epoki renesansu, Jana Kochanowskiego, rozdawaliśmy, jak co roku, książkowe prezenty.

W przyszłości planujemy następne inicjatywy oraz kontynuację przedsięwzięć, zmierzających do podniesienia kompetencji i zainteresowań czytelniczych dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych. Niezmiennie oferujemy wsparcie szkołom w zakresie promocji czytelnictwa. Chcemy inspirować, zachęcając do czytania, poprzez różnorodność naszej oferty i utrzymywanie wysokiej jakości w jej kreowaniu i realizacji. Zapraszamy do korzystania z usług i zbiorów Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Marii Grzegorzewskiej w Zielonej Górze oraz do odwiedzania na bieżąco aktualizowanej strony internetowej i naszego profilu na Facebooku.

Anna Aleksandrowicz